

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyző-Egylet” hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.

Egy szám ára 16 fl. — Tanulóknak egész évre 6 korona

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítottak. Nyitólír sora 50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap A hirdetés és nyitólír díja előre fizetendő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Márczius tizenötödikén.

Székelyudvarhely, márcz 9.

Elérkezvén ismét márczius idusához, a magyar alkotmányos szabadság ujjászületése napjának ötvenkilencedik évfordulójához, a nagy multba és a jelenbe tekintve, fölmerül bennünk a kérdés, hogy a szabadságot lehelő tavasz ideje van-e most is? Mert nagy hasonlatosság van a mostani és ötvenkilenc esztendő előtti márcziusi napok közt. Akkor is a megnyilatkozott nemzeti akarat tört ki, követelt tért, érvényesülést magának, épp úgy, mint ma. És elleneseink akkor is minden követ megmozdítottak, hogy ez a nemzeti akarat ne érvényesülhessen. Körülbelül úgy, mint ma. Hanem csodálatos hónap ez a márczius; hogy mindig ebben az időszakban erősödnék meg a szabadság gondolatai. Ki teremtette meg e gondolatokat? Az erő, az az őserő, mely mint az örök tűz, kezdettől fogva él, lüktet az emberi szívek mélyén, mely testvéri kapcsolással, a szeretet hevével öleli át az emberiséget s a multban is gyakran szabad nemzetekké tömörítette a rabszolganepek millióit.

Nemzeti nagy idők idején — aminőket mi most is élünk — de mindig így márczius idusán nyilatkozik meg leginkább ez az őserő, mely egykor a pogány Rómában tört ütött a diadalmas, de zsarnok Cézár szívébe is. Szomorú sorsra jut az a nép, mely ki akarja irtani magából ezt az őserőt. A nemzetekből az öröm, a küzdelmek idején a lelkesedés lángját. De szomorú

sorsra jut az a legfelsőbb kormányzati hatalom is, mely erre törekszik. Nem kell erre vonatkozólag évezredes példákra visszatekintnünk, például a Fáraók sorsára, akiknek nagy birodalmát még a támasz gyanánt égfelé emelkedő gulák és piramisok sem tudták megmenteni az összeomlástól, elég egy pillantást vetnünk az orosz birodalom és a minden oroszok csárjának mai állapotára.

Ez az őserő az, amely megnyilatkozott 1848. márczius 15-ikén a magyarban s amely nem hagyta elveszni az elnyomatás szomorú napjaiban, de bizunk, hogy nem hagyja elpusztulni a mai súlyos időkben sem. Ez ragyogott le a hazafiak bőrtöneibe, ez könnyítette meg rablánczaikat. Ez az őserő vonta glóriába vértanúink homlokát, de ez parancsolja meg nekünk, utódoknak, a ma élő és utánunk következő nemzedéknek is, hogy megtegyünk most és a jövőben mindent fajunk, nemzetünk anyagi fenntartására, alkotmányos jogaink megóvásáért és nemzeti életünk fejlesztésére.

A magyar nemzet ma is nagy válság alatt áll. Földünket mozgatja az idegen tőke ereje, véreinket idegenbe kergeti a nyomorúság, de aktuális tekintetében a leg súlyosabb az, amiről mindennap beszámolunk, hogy a szokatlan időben kihívott és megnyilatkozott nemzeti akarat nehézségekbe ütközik. Míg az uralkodó s a nemzet akarata kiegyenlítődik, az még időbe kerül. A válságnak pedig igazán csak akkor lesz vége De minden válságok története csak egyre taníthatott

meg bennünket, arra, hogy nekünk nemcsak szónoklatokat mondani, hanem dolgozni is kell a hazáért. A most folyó küzdelemben a nemzet többségének óhaja az önálló vámterület megteremtése felé irányul s ezt akarja a többséges szövetkezett ellenzék is. De hogy ezen az új alapon megállhassunk, nagy munkára, erős, szívós, kitartásra van szükségünk. Arra a szívósságra, összetartásra, szövetkezésre, mely összetartja, megedzi gazdasági erőinket is s amely kiküzd, hogy e nemcsak közjogi politikai, hanem a gazdaságpolitikai válság leküzdése, elcsenvedése után is a magyar föld a magyaroké maradjon.

Hogy így lesz és legyen, ebben a reményben üdvözljük a magyar alkotmányos szabadság egykori ujjászületésének nekünk kegyeletes és szent évfordulóját.

BELFÖLD.

Nagy feladatok előtt.

Székelyudvarhely, márcs. 9.

Csönd honol a magyar képviselőház falai között. Egy két napra való elbocsátásokkal segítenek a bizottságokon, hogy az előttük fekvő törvényjavaslatokat letárgyalhassák és a Ház elé terjeszthessék. A kormány, dacára, hogy egész idejét az Ausztriával folyó gazdasági kiegyezés tárgyalásai felvett későhegyig menő küzdelem foglalja le, igyekezik a parlament idejét hasznos s az országra nézve üdvös törvények alkotására felhasználni.

Ha így hirtelenbe visszajönnének a nemzeti

A megelégedés.

Bougaud azt mondja: „... valamennyi teremtetéről állíthatjuk, hogy boldogságban és boldogságra született”. De hogy őt megérthessük, bele kellene előbb mélyednünk abba a caupa szeretetet lehelő vallás-bölcsességbe, a melyet a nagyesszi, fényes szellemű egyházi író — könyveiben — élénk tár. Ez a tétel, hogy boldogságban és boldogságra születünk valamennyien, lehet a fájdalomig ható igazság mindazok előtt, a kiknek megadatott a mély vallásosság, az Isten akaratában való megnyugvás s az a rajongó készség, a melylyel meghajlítják térdüket és homlokukat a szenvedések előtt.

E szerencsés kivételek azonban kevesen vannak, s nekik a megelégedettségről beszélni éppen olyan fölösleges, mint madárnak a dalról, virágnak az illatról, napnak a bóról. Ezek a kivételek az életnek minden körülménye között boldognak vallják magukat, menjünk hát el mellettük halkán, zajtalanul, ne zavarjuk meg lelkük csöndjét. A világ mások felé néz, a hol a kezdők vannak, a kik nem találtak még rá a helyes utra, ott nézzünk körül, keresve az irányt a megelégedés felé...

Ugyancsak Bougaud mondja: — látszólagos ellentmondásaként előbb idézett szavainak — „az égitestek nagy hajóhadában a föld törést szenvedett hajó”. És hozzátehetjük bátran, hogy rajta élő emberek — majd mind hajótöröttek is. Mert hiszen, ha módunkban állana megfigyelni az embereknek azt az arcát, a melyet eltakarnak, elrejtene a nagy világ elől, ha belenézhetnénk lelkük chaoszába, ha hallgathatnánk a homlokuk mögött rejtőz gondolatok forrongásánál: megtizedelhetnők a mosolyt és a jókedvet, a melyet különben igaznak vélünk.

Mert hajótörést szenvedett földön legritkább

kinca a megelégedés. Nélküle járnak, kelnek, dolgoznak és tévelyegnek az emberek; nélküle pihennek, imádkoznak és legtöbbször nélküle halnak is meg.

Sokszor gondolkodtam ezen s azt hiszem, meglettem — legalább önmagam előtt magyarázatként — az okát. Az emberek ugyanis mind, kivétel nélkül majdnem valamennyien boldogok akarnak lenni. Boldogok kívánnak lenni a legteljesebb önzésben, holott a boldogság önmagunk teljes megtagadásában, elfeledésében rejlik. Vagy hát legyünk igazságosak és mondjuk ki bátran: a boldogság csak szó, a melyre megfelelő érzés — leszámítva a rövid illúziókat — nincsen. S a boldogság keresése éppen olyan balgaság, mint az alchimisták hite, a kik megakarták találni az aranykészítés titkát. Mózes testvére, Mirjám, Jób, Trismegistosz Hermes s a többiek fáradsága hiábavaló volt, Aristoteles iskolája se tette bölcsőbbé ez irányban a tudósokat, s a „nagy magisterium”, mely minden betegséget meggyógyít és mindent arannyá változtat: örök rejtély maradt. De Böttger Frigyes, az arany előállításának keresése közben, feltalálta a porcellán készítését...

Az emberek is hátezer éve keresik a boldogságot s a mit keresése közben helyette találnak, nem veszik észre a megelégedés lehetőségét, vagyis hogy igényeink, vágyaink és akaratunk fegyvermezősével — szinte csak magunktól függ — elégedettek lehetünk.

Nem kell hozzá ezen kívül semmi más, csak-hogy binni tudjunk istenben, emberben és önmagunkban. Az a tisztá, nemes önszhang, a mely a megelégedés megbecsülhetetlen kincsével lelkünkbe száll, megérdemli, hogy foglalkozunk vele s hogy az isten-, ember- és önmagunkban való hitet elemezzük. Talán nem lesz egészen hiábavaló, tanulság nélküli dolog...

Először is az Istenbe vetett hit. Nem szölok

a vallásról, a vallásokról, a mely születés szerint tulajdonunk. De mindenekelőtt szükségesnek tartom a gyermeket mély vallásosságban nevelni, mert a vallásból lesz a jellem. Egész bizonyossággal merem állítani: a karakter csak későn fejlődik, s míg átöröklött és velünk született jó vagy rossz tulajdonaink között ingadozik lelkünk; míg egyik tulajdonunk erősödik, a másik gyöngöl; míg előre haladunk vagy visszaesünk: a vallás a támaszunk. Egyéniségünk a már kész, kiforrott — egészen tökéletes vagy fogyatékos — jellem. Vallásos és helyes nevelés mellett legtöbbször: egyenes, erős jellem. És ha idáig értünk, kiléphetünk az élet küzdterére, akár le is kophat egy kicsit lelkünk a vallás gyönyörű mithosza: istenünket megtaláljuk mindig, — imádjuk bárha Gondviselés név alatt — és szívünk megtelik imával a nehéz időkben, könnyörgéssel a szükség napjaiban, hálával a verőfények idején. Sohase lehet egészen szerencsétlen az az ember, a kinek a lelkében az élet minden körülményei között meg tud élni egy-egy forró ima...

A megelégedés... milyen kevés kell hozzá, Istenem! Egy kis önzetlen jószág, öröm a mások örömén, belátása annak, hogy — dacára a hajótörésnek — nekünk annyi minden szép és jó megmaradt! Ha mélyen gondolkodunk, kell hogy tudjunk örülni mindennek, a mi jót a sors adott. Nagy bölcsesség észrevenni körülöttünk minden adományát a gondviselésnek, minden nagy dolgot vagy kicaiságot. Az egészséget, ha épek vagyunk; a szerető ápolást betegségeinkben; lelkünk szépségét testi nyomorúságunkban. Magányunkban vagy elhagyatottságunkban lelkünk világot; a megpróbáltatások között erőnk; régalmak nyilaival szemben szívünk sérthetetlen tisztaságát.

Ne nézzük, kinek szebb, gazdagabb az élete, de találjuk meg és fedezzük fel saját szívünk gazdag-

kormány működésére, a legnagyobb rosszakaratot és félrevezetést látjuk azok részéről, kik *téllenséggel* valóditják ezt a kormányt. Most bizony-bizony alkalmak történtek az utóbbi időben. Ott van az *iparfejlesztésről* szóló törvény, a mely világosan kimondja, hogy különösen az oly iparvállalatokat, melyeknek gyártmányai a magyar korona országai-ban állítatnak elő, a mennyi az ország szükségleté-nek nem elegendő, a legmesszebb menő kedvez-ményekbe, állami támogatásokba részesítendők. Ezek a kedvezmények pedig mind alkalmasak arra, hogy a magyar ipar sikerrel versesse fel a versenyt az osztrákkal *ma is*, mikor a viszonyok kényszerítő hatása alatt még mindig kénytelenek vagyunk Ausztriával a gazdasági közönséget fenntartani.

De ott van a csak most megalkotott *munkás-biztosítási* törvény, mely szociál-politikai szempont-ból tekintve, fölötté all az összes európai hasonló törvényjavaslatoknak. Most körül tárgyalás alá az *erdélyi bírtokrendezésről* szóló törvényjavaslat, mely-nek az erdélyi vármegyék lakosaira való nagy fon-tossága szintén elvitathatatlan.

Ezeket kívül azonban kétségtelen, hogy bátra van még a feladatok nehezebb része. Az Ausztriával most folyó *gazdasági kiegyezés* megkötése, a melytől szabadságunk, jövő boldogulásunk s legfőképp gazda-sági önállóságunk függ. Ugyszintén dűlőre kell vinni a trónbeszédben jelzett és gróf Andrássy Gyula belügyminiszter programjának sarkalatos tételét képező *alkotmánybiztosítók* ügyét is, a melyek meg-valósulásuk esetén egyszer s mindenkorra lehetetlenné tegyék a „király biztosok” intézményeinek még egy-szer való feltámadását. Lehetetlenné kell tenni azt, hogy a mindenkor osztrák zsoldosok a megyék autonómiáját felfüggesztessék, a hivatását magyar emberhez illő becsületességgel teljesítő tisztviselőket csendőrszurotyoktól távolíthassák el hivatali helyi-ségeikből.

De ott van s szintén megvalósításra vár a paktumnak egy sarkalatos tételét képező, óriási munkát és körültekintést igénylő pontja: az *általá-nos választói jog*, a melynek megvalósulása esetén az összeülő új országház végérvényesen döntene a közelmúltban lezajlott nemzeti küzdelem alkalmával uralkodó és nemzet között függőben maradt, eldön-tetlenül hagyott katonai és felségjogok kérdésében is.

Messze kiható következményeiben kiszámíthatat.

ságát, életünk szépségeit és köszönjük meg Istennek azt, a mit adott. A ki azt keresi, a mije nincs, az nagyon sok megkívánni valót talál; míg a ki annak örül, a mije van, az megelégedést lel. Ime a nagy rejtély kulcsa, a mit kezünkbe adtak annyiszor s a mivel oly kevesen tudják vagy akarják felnyitni a zárt. Mert a boldogság után futnak. Lelki alchimis-ták. Keresik a „nagy magiszterium”-ot — hiába.

De hogy tovább menjünk, bízniuk kell az „emberben” és önmagunkban. Csodálatos, hogy az emberiség egymásban való bite többnyire csak a két véglet között mozog. Vagy naiv bízalom, vagy teljes bizalmatlanság. A nagy bizalmatlanságot mindig a csalódások okozzák. Gyakran másokban, gyakran önmagunkban. Vannak, a kik önmagukat ismerve, önmagukban vetik meg az emberiséget, rosszat ke-resve, bünt sejtve mindenkinben, álarcot véve min-denre. Hággyuk őket. Önmagukban a bűnhődé-sük is. De kérdem mégis: miért keresünk tökéletes embereket?

És mégis miért van, hogy a jók azok, a kik hisznek, a kik bízna, a kik szeretnek? Megfelel rá Pascal, figyeljük csak:

„Minél magasabb fokán vagyunk az értelmi-ségnek, annál inkább tapasztaljuk, hogy mily sok eredetiség, önállóság van az egyes emberekben. A közönséges emberek nem találják különbséget em-bertársaik közt.”

S a ki megálátja másban a jót: hisz is benne. De hogy megálátassa, kell hogy önmagában is higgyen.

Még egyet. E „boldogságra teremtetett, de hajó-törést szenvedett” földön megtaláljuk minden terem-tett lényben és dologban a jót és a rosszat; a fényt és az árnyat; Isten lékét és az anyagot. A ki min-dig csak rosszat keres: a jóban is megleli; s a ki a jót kutatja: talál abból valamit a rosszban is. Mint a hogy vannak emberek, a kik még a szenvedésekből is tudnak kiadni egy kis örömet. Ha pedig elégedettek akarunk lenni, fogadjuk embertársainkban s mindenben, a mi bennünket környez, együtt a kettőt, minthogy magunk is a kettőnek összetétele vagyunk.

G-né G.

lan horderejű kérdések ezek mind, a melyeknek megvalósításához egy *egész*, egészszéges parlament biggadtósága, tudása, közreműködése szükséges s nem lehet kis csínykedés az, ha azt kérdzük: képes lesz-e ezen egy *alant* mint *lent* mintogy gordiusi csomót képező kérdések megoldására mai parla-mentünk?

Az utóbbi időben igaz, hogy politikai életünk-ben igen egészségtelen tüneteket látunk, de azért roméljük.

A felvetett kérdések közül az Ausztriával most folyó gazdasági kiegyezés az, a melynek leg hamarabb tanúbizonyságát kell tegyen a nemzeti kormányának, hogy meg tudja védelmezni érdekeinket az osztrák kapzsisággal, telhetetlenséggel szemben is. A jelek-ből ítélve ebben a tekintetben igazolni is fogja magát minden rágalmakkal szemben kormányunk; ezt bizo-nyítja az is, hogy a legutóbbi bécsi tárgyalások után az osztrák sajtó nagy jajgatás és szitkozódás közepette bár, de kénytelen volt elismerni, hogy a magyar álláspont még a *császár* előtt is előtérben van.

A magyar kormány pedig, melyet az egész magyar nemzet szeme figyelemmel kísér ebben a küzdelemben, el van tőkével, hogy vagy tisztességes, rövid lejáratu kiegyezést kö: s biztosítsa az ország-nak 1917-en tul az önálló vámterületet, vagy a magyar király elé járul s hivatkozva a magyar nem-zet egyöntetű kívánságára, lerombolja legfelsőbb helyen is azt a hitet, mintha többé már be lehetne a magyar nemzetnek adni akár milynen kiegyezést.

S ha a felvilágosító szavak oltévosztetének hatású-kat s a kormányunk ennek következtében kelleso bukna, bukása csak növelné a nemzetnek iránta való bizalmát, szeretetét, lelkesedését s még jobban, szorosabban összehozná, egy táborba sorakoztatná e nemzet minden igaz hű fit. Ha pedig a magyar nemzet, akkor még az ördög sem győzedelmeskedet-tik felette.

A magyar kormánynak tehát nyert ügye van. Csak kitartás! sc.

Politikai jegyzetek.

Székeljudvarhely, márczius 8.

Azzal mindeki tisztában van, hogy az Ausztriával való *gazdasági kiegyezés* kérdését végre-valahára dűlőre kell juttatni. Az örökös bizonytalanság, a végnélküli való tanácskozások, a közvélemény izgalmasa folytonos feszültsé-gé, itt is, ott is nem tűnnek intencziókészülő erede-izgatások, az ország legvitálisabb érdekének az ellátásban faradozó alkotmányos kormány ellen, mindez kárára van az országnak, az ország gazdasági érdekeinek és mindenki várja, öhajítja már ennek a kérdésnek a végleges rendezését. Ugy látszik, hogy a magyar kormány érdekelt tagjainak, a vám- és gazdasági ügyekben való megjelenése a szomszéd állam székvárosában kissé lecsillapította, lehűtötte a szomszédok fel-csigázott követeléseit s most más hangnemben beszélnek Ausztria lapjai, politikusai a kérdés-ről, mintcsak pár nappal is azelőtt. Most már kegyeskednek koncedálni azt, hogy a szuverén magyar államnak is csak van némi nemü beza-szólása abba, hogy miként rendezze b: gazdasági életét a jövőben s éppen niucsenek kötelezve arra, hogy ellentmondás nélkül, hogy egy szó nélkül akceptálja Ausztria feltételeit, s hogy magát, szabad rendelkezését gazdasági tekintet-ben beláthatatlan hosszú időre, mondjuk 1917. utárra is lekösse.

Ez lekötése volna az ország gazdasági erejének, feladása rendelkezési jogának, elteme-tése az önálló vámterület, a független gazda-sági berendezkedés lehetőségének, egyszóval való-ságos öngyőség beláthatatlan hosszú időre. Magyar-országon sem a kormány, sem az országgyűlés ilyen kötetet nem akceptál, már programjánál fogva sem, melyben benne foglaltatik az önálló vámterület, az önálló gazdasági állapotba való tényleges bevezetése az országnak legkésőbb 1917. után. Addig pedig nem szövetség, hanem a magyar állam szuverenitását kifejező szerződés formájában egyezik meg a magyar az osztrákkal gazdasági érdekeiket, vám- és kereskedelmi ügyeiket illetőleg. Nem kell, nem szabad, nem lehet ebben a kérdésben az osztrák presszionak, fenyegetésnek, hauda-bandának felülni és engedni.

Ha most összetartunk, mindenféle párttekinet, egyéni vágyakat, rokon- és ellenszenveteket, a mult keserűségeit félretesszük s ebben a nem politikai, hanem par excellence gazdasági, anyagi pénzkerésben egy táborba gyűl, tömörül az egész ország, akkor nincs az a hatalom, a mi jogi érdekeinket csorbát üthetne, a mi a ma-gyarok igazságát ebben a küzdelemben el-temethetné.

*

A kiegyezés dolgai felrázták a *független-ségi partot* téli álmaiból. A keddi esti értekezle-ten a kiegyezésről heves vita folyt a pártban, a bécsi tárgyalások nagy nyugtalanságot szűlték, úgy hogy Kossuthnak csak nagy nehezen sike-rült a kedélyeket lecsillapítani.

A függetlenségi pártban különösen annak hire keltett nyugtalanságot, hogy a kormány Ausztriával egy 1917-en tul is terjedő kiegye-zést akar kötni. Eme hír behatása alatt 180 függetlenségi képviselő nyilatkozatot irt alá, melyben becsületszavukra kötelezik magukat, hogy csak olyan kiegyezést szavazznak meg, mely az 1917. utáni időkre az önálló vám-területet biztosítja.

Azt is híresztelik a pártban, hogy ez a csoport akkor is megmarad elhatározása mellett, ha a dologból kabinetváltság keletkeznék.

Anyi bizonyos, hogy a kiegyezés nagy ka-varodást idézett elő a függetlenségi pártban. A párt egyik tekintélyes tagja, a ki a keddi vitá-ban is résztvett, a következőleg nyilatkozik:

— Ha most a kiegyezés dolgában se le-szünk erőyesek, akkor az önálló vámterület ügye megint elveszett, a mi az országban pártunk teljes bukását vonná maga után. Mert ha katonai téren nem tudunk elérni semmit, akkor ezt lega-lább a gazdasági önállósággal kell pótolni. Az önálló vámterület dolgát tehát már a mostani szerződésben biztosítani kell.

A párt csakis ilyen értelmű kiegyezést fog megszavazni.

*

A bécsi *tárgyalásokról* még olyan hír is érkezett, hogy új közjogi alap megállapítása is szóba került. Azt mondják, hogy a kiegyezés egész komplexuma kifejezés alatt, melyet báró Beck dobott a vitába, ilyen messzebb menő ter-vet kell érteni. Mi azonban azt hisszük, hogy a kik így vélekednek, azok tévednek. Az átme-neti idő nem arra való, hogy új közjogi alapot teremtsünk. De meg a tanácskozások, melyek Bécsben folytak, már a külső jelekből ítélve is arra vallanak, hogy ott csak szorosan a kiegye-zés gazdasági kérdéseit tárgyalják. Hogy azután e téren a kérdések egész komplexuma tárgyalás alá kerül, az szinte a dolog természetében fekszik. Ha egyszer a Széll-Körber-féle megegyezés visszavonatot, akkor már az összes s jobbára annyi is egymásba kapcsolódó kérdéseknek szö-nyegre kellett kerülniök. S ha még Beck köve-telte volna is a hosszú lejáratu szerződést s annak az elvnek elfogadását, hogy okulva a multakon, ne 10 évre kössék a kiegyezést, il-letve a vámszerződést, még ezt sem lehetne új közjogi alapnak nevezni.

Hogy azonban az új közjogi alap után való vágy a levegőben van, azt sem lehet csodálni. Az általános választói jog behozatalával is nyu-galmat öhajtott Ausztria. Egész természetes te-hát, — ha oda tendálunk, hogy a Magyarországgal való viszonyában így olyan, állapot jönne létre, mely nem okozna annyi és annyiszor nyugta-lanságot, miut a mostani. Csakhogy ennek az ideje még nem jött meg. Hogy azonban el fog jönni s hogy az átmeneti idő után valami reális politikának kell következni, azon valami reális nem lehet.

Drága élet.

Székeljudvarhely, márcz. 8.

Komoly és súlyos aggodalom nehezedik a város polgárságára. Az amugy is nehéz életet még súlyo-sabbá tette a piac megdrágulása. Körülbelül 60-80 százalékkal lett drágább a piac, nehezebb a megél-hetés. Már egypár esztendő óta éreznek azoknak az ellenséges erőeknek működését, a melyek a polgári háztartás erkölci és anyagi rendjére törnek. De még egyszer sem éreztük olyan erősen, miut most.

A háztartási cikkek rémitő drágulásához a cselédhajók aggasztó kiélesedése járul. Már nemcsak a gondosabb asszonyokból álló társaságokban van folyton szó a drágaságokról és a cselédmizériáról, hanem a férfiak is kénytelenek e dolgok iránt érdeklődni. A kereső családfőnek és a háztartást kormányzó háziasszonynak a maihoz hasonló rossz sorsa még soha sem volt. A mai nap ügye-baja és a holnap emésztő gondja uralkodik az emberek lelkén. Ennek az állapotnak zajosabb megnyilvánulását csak azért nem láttuk eddig, mert a modern magyar társadalom a most mutatkozó bajokkal jóformán először találja magát szemben s nem tudja magát miként viselni. Nem tudjuk azonban, meddig tart ez a mostani csöndes elvérzésféle folyamat s mikor nyúl a gyógyítóeszközökhöz, az enyhítő balsamokhoz és a sebeket kiegészítő vashoz. Valaminek kell történnie. Mert csak nagyon kevés kell bízni, hogy a mostani véletlen bajokat belső és külső ellenségeink mestersegesen is gyarapítsák és olyan sebeket üssenek a művelt társadalmi osztályokon, a melyek erejének javarésztől megfosztják.

A drágaságról már évek óta írunk és beszélünk. Nyugodt lelkiismerettel kiirhatjuk azt a súlyos vádat, hogy elhárítása érdekében az illetékes tényezőknek egyike sem tett egy lépést sem. Sem a fogyasztó közönség, sem a közvetítő kereskedelem, sem a termelés, sem a város, sem a kormány. A piaci mizériák, mintha csak vérszemét kaptak volna a tapasztalt tehetetlenség láttára, évről-évre gyarapodtak. A drágaság, a rossz mérték, a hamisítás, a fogyasztó pumlikum szemérmelen zsákmányolása a legutóbbi két év alatt megkétszereződött. Ezen a télen nyunkba szakadt még a tüzelő-anyag szertelen megrágulása is. Mindez azt jelenti, hogy most háromszáz korona kell arra, a mit eddig kétszázért vagy százötvenért megkaptunk. És még többet jelent a háztartások óriási nagy többségére nézve, a melyek a régibb olcsóbb viszonyok mellett is csak deficittel voltak fontarthatók. A nélkülözést, a sanyarúságot vagy a teljes anyagi romlást.

A nemzeti kormány mind e jelenséggel szemben nem maradt közömbös. A nemzet belső élete és a kormányzása között eddig ismeretlen szorosabb kapcsolat láttunk mutatkozni, mikor összel, az alkotmánypart költségvetési értekezletén a társadalmat fojtogató drágaságot tárgyalták s a miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány e tekintetben cselekedni akar. Azt hisszük, itt lenne az ideje, hogy cselekedjék.

Hibás dolog lenne azonban a kormánytól egyebet várni, mint irányítást s azoknak az önvédelmi intézkedéseknek támogatását, a melyeket a fogyasztó társadalom maga tesz. A rossz kereskedelmi szervezettől, az üzérkedő visszaélésekből jövő támadásokat magának a fogyasztóközönségnek kell visszaverni. Közönségünk azonban olyan öntudatlan és gyámoltalan ebben a védekezésben, hogy a kormánytól követelnünk kell az erélyes irányítást s a meginduló védekezés hathatós támogatását.

A termelők még mindig az export után sóvárogznak. Hosszabb időre és előre lekötik a termésük javát a kiviteli cégek ügynökeinek s nem gondolnak arra, hogy itt vannak már az orruk előtt a jól fizető piacok is. Azokat a bajokat, a melyek a városi piacok rossz szervezeteiről, a fogyasztók gyámoltalanságából és a termelők rövidlátásából fakadnak, nem nehéz orvosolni. Az olyan népeknél, a melyek hasonló bajokkal többször küzdöttek, már meg is történt volna az orvoslás társadalmi uton. Nálunk azonban, a kik az aránylagos háztartási jóllétből csak most esünk a nyomorúságba, a kormány erélyes vezetése és útmutatása szükséges ahhoz, hogy eredményt érjünk.

Nehezebb kérdés a cseléd-mizéria. Igen nagy baj, hogy cselédeink javát odaengedték az amerikai cselédközvetítőknek és itteni cinkostársaiknak, a kik olyan ügyesek, hogy még a nemzeti kormány kezét is ki tudják kerülni. Ez éven még erősebben megindult a cselédkivándorlás. Annyi bizonyosnak látszik, hogy a cseléd kiwandorlását öntudatos kezek intézik. A mint azt is láttuk, hogy a cselédség még a szokásos kis tisztelgetet sem hajlandó megadni a gazdáknak s a legegyszerűbb kifogásolását a munkájának, tudatlanságának vagy lustaságának olyan sérelemül tekinti, a mely miatt törvényt sértve, azonnal ott hagyja a házat. A tavaly szombatjára eresztett és miniszterileg támogatott császári szocialista igazgatás a cselédek között is megtermette a maga gyümölcsét.

A szellem, a mely falusi népünknek lábra kapott, erősen át van hatva Amerikából jött eszmékkal.

A cselédi szolgálatot most már általában igen lealacsonyítónak tekintik, a melyet csak nagy fizetés mellett szabad elviselni. Ma úgy állunk, hogy cselédet azok a házak kapnak legkönnyebben, a hol nincs ugyan jó bánásmód, de van nagy fizetés és lanyhább a házirend. A magyar háziasszonyok leggyakoribb típusa azonban, a rend- és tisztaságszerető, a cselédjeit anyai módon gondozó asszony rossznak van kiáltva, mivel minduntalan szakít a cseléd.

A magyar társadalmi élet belső erkölcsi és anyagi redje ezt az állapotot soká nem tűrheti. A háztartások anyagi és erkölcsi bomlasztó hatása beláthatatlan. Segíteni kell a cseléd-mizériákon is.

De erre a célra is társadalmi szervezetek szükségesek, jobbak, okosabban működők, mint az egy-két meglévő. A városi háziasszonyoknak nem lenne nehéz ilyenféle nagy egyesületeket alkotni, a melyek elhatolnának a falusi szegény családokig, hogy gyermekeiket tisztességes és hasznos foglalkozásba vonják. Ide s tova a cselédek tanításával és nevelésével is foglalkozni kell, anyanyira lábra kapott közöttünk a tudatlanság és dologkerülés.

A háztartásokat főn kell tartanunk a hanyatlás útján. Egyes emberek elszigetelt ereje a cél megközelítésére nem elegendő. A főnálló társadalmi szervezetek foglalkozzanak a fölvetett kérdésekkel s így hamarosan megindulhat az eredményt ígérő mozgalom.

thp.

HIREK.

Székeludvarhely, márc. 10.

Március 15.

Egy-két nap s itt van március 15-ike.

Nem felejt el a magyar nemzet ezt a nagy napot. Az ébredés napja volt, a sötét fellegeken áttört a szabadság varázsa hajnalának kivirradása. Megérezük, hogy szabad polgárok és magyarok vagyunk.

A vér, melyet őseink hoztak magukkal Ázsia sivatagjairól, a kelet reogetegjeiből, — valami csodálatos isteni ihletre megpezdült bennünk és végig lobogott az országban az a háromszíni szent zászló, amelyre anyáink himezték aranyfonállal a szót: *Szabadság!*

És mentek az ifjak, mentek az öregek, hogy győzzenek vagy meghaljanak azért a fogalomért, a mi ebben a szóban foglaltatik. Hogy millió jobbágy-nak, eddig szabadságban élő magyar vérűeknek adják meg a polgári jogot, hogy letörjék azokat a békákat, melyek a gyülekezési és majtőszabadságra neheztek. És megtörtént mindez egy napon. Vért nem, csak a lelkesedés örmökönyei folytak. Király és nemzet a szabadság lehétől, érzetétől áthatva nyújtotta egymásnak egy boldogabb jövő megalkotására áldó, szövetséges kezét. Ezer éves életében nem volt oly nagy napja a magyarnak, mint 1848. március 15-ike.

Ötvenkilenc esztendő pörgött le az idők homokóráján azóta. A szabadságnak vérben kellett megfürödni és hazafiakat vértanúvá avatni a magyar golgothákra, hogy példája legyen a jövő nemzedéknek arra, mint tudott küzdeni és mint tudott meghalni nemzeti szabadságáért a magyar.

Székeludvarhely város hazafias közönsége ez évben is méltó módon ünnepli meg a nagy nap évfordulóját. A nagy nap délelőttjén az összes intézetek hazafias ünnepélyt rendeznek, míg este a Székely Dalegylet, a márc. 15-iki ünnepély állandó rendező-bizottsága tartja meg ünnepélyét, a Budapest-szálló nagytermében. Az ünnepélyek sorrendje a következő:

A helybeli Dalegylet, mint a március 15-iki nemzeti ünnepély állandó rendező bizottsága az idén az eddigiektől eltérőleg este tartja emlékünnepelelét a Budapest-szálló színterében a következő műsorral: 1. Szózat, előadja a helybeli zenekar. 2. A márciusi ifjakhoz, Vári Elektől szavalja János Márton. 3. Alkalmi beszéd, tartja: dr. Pál Árpád. 4. Március 15. Erdélyi Zoltántól, szavalja: Fodor Margit. 5. Őseink emléke, Huber K.-tól, zenekari kísérettel előadja az ez alkaiomra alakult vegyeskar. 6. Kossuth emléke, dramoletta, 3 képből. Pásztor J.-tól. Személyek: Kaltai, öreg houvéd Deréki Antal. Ilonka unokája Dósa Sarolta. Sándor jogász Lányi Imre. I. kép: „Kossuth emléke.” II. kép: „Talpra magyar.” III. kép: „A nemzet kegyele.” A képle-

tekben a dalegylet egész női és férfi énekkara is részt vesz. 7. Himnusz, előadja a zenekar. Kezdeté este fél 8 órakor! Helyárak: Páholy 4 kor., oldal-szék és 3 elsőor 80 fill., a többi ülőhelyek 50 fill., állóhely 30 fill., diákjegy 20 fill. Karzati ülőhely 40 fill., karzati állóhely 10 fill. Jegyek előre vált-batók Székely Dénes könyvkereskedésében. A jövő-delem felerészben az Agyagfalvi Székely emlékoszlop javára fordítatik. Ünnepelel után társas vacsora. Egy teríték ára 1 K. 50 fill. Előjegyezni lehet ifj. Szermerjay Károly egyt. titkárnál. A város hazafias közönségét a rendezőség ez uton is felhívja az ünnepelelén való tömeges részvételre.

A róm. kath. főgimnázium március 15-iki ünnepelelét délelőtt 10 órakor tartja az intézet nagytermében. Műsora következő: 1. „Himnusz” Erkel-től. Éneklí az ifj. vegyeskar. 2. Alkalmi költeményt szaval Ráduly István VII. o. t. 3. „Vándordal” Weisz Juliántól op. 55. Vöndönegyesre ártíra Németh Gyula. Előadja az ifj. zenekar négy tagja. 4. Beszédet mond Bardocz József önk. elnök VIII. o. t. 5. „Talpra magyar!” Szavalja Tolvaly Tibor VIII. o. t. 6. „Kurucz-dalok.” Éneklí az ifj. vegyeskar. 7. A „József Főherczeg Szanatorium” pályázatán díjat nyert munkájából felolvas Csörgő Tamás VIII. o. t. 8. „Rákóczi lobogója” Melodráma. Szavalja Orbán Domokos VIII. o. t. Zongorán kíséri Gonda Tibor VII. o. t. 9. „Népdalegylet” Előadja ifj. zenekar. — Az ünnepelel a József Főherczeg szanatorium javára rendezik és éppen ezért a belépti díj 1 korona.

A kollegium ifjusági „Petőfi Önképzőköré” március 15-iken délelőtt 3/4 11 órakor az intézet tornacsarnokában hazafias emlékünnepelel rendez, melyre a nagyerdemű közönséget meghívja az önképzőkör elnöksége. Az ünnepelel műsora a következő: 1. Hymnus, Kölcseitől és Erkel-től; éneklí a közönség. 2. Nemzeti dal, Petőfitől; szavalja Nemes Imre VII. o. tanuló. 3. Ünnepi beszéd, írta és előadja: Hegyi András VIII. o. t., önk. titkár. 4. Losonc végromlása, előadja az ifjusági zenekar. 5. Március 15. Dramai költemény, Foldes Imrétől, előadja: Benedek Aladár VII. o. t. (magyar ifju), Kerestély János VIII. o. t. (elégeden), Stanilla Viktor VIII. o. t. (idegen ifju). 6. Kossuth-hymnus, dr. Papp Zoltántól; előadja az ifjusági férfikar. 7. A vén cigány, melodráma; szövegét írta Farkas Imre, zenéjét Farkas Lajos; előadja Gőncsi Lajos VIII. o. t., zongorán kíséri Doros György VII. o. t. 8. Fel barátaim lelkesedve, szövegét írta: Szabó András, zenéjét Morascher Hugó; előadja az ifjusági énekkar. 9. Zárszót mond, s a „Gidófalvy”-féle ösztöndíjat kiosztja Gőncsi Lajos igazgató tanár. 10. Rákóczi induló; előadja az ifj. zenekar. — Az Önképzőkör pályaművek jutalmazására létesített alap gyarapítására, önkéntes adományokat köszönettel fogadnak.

Az állami főreáliskola 15-iken délelőtt fél 10 órakor tartja ünnepélyét a tornacsarnokban, melyre a közönséget szivesen látja.

A kereskedők és kereskedő ifjak Otthona március 15-iki ünnepélyét saját kebelébe tartja a következő műsorral: 1. Himnusz, Kölcseitől. Játsza az első zenekar. 2. Nemzeti dal. Petőfi Sándortól, szavalja Pajda Dező. 3. Énekel, Manchen Margit. 4. Felolvas Martinovics Szilárd. 5. Kurucz nóták. (Tárogató szóló.) 6. Március 15. Farkas Sándortól, szavalja László Gabi. 7. Szózat, Vörösmarhtól, ját-sza az első zenekar. Kezdeté este fél 9 órakor.

Személyi hír. Ugron Ákos, Udvarhelymegye főispánja két heti távoliet után f. hó 4-iken hazaérkezett s nyomban megkezdte hivatalos ügyeinek elintézését.

A választók névjegyzéke. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter körrendeletet intézett a központi választmányokhoz a képviselőválasztók névjegyzékének az idén való kiigazítása tárgyában. A körrendelet az e tárgyban évről-évre megszokott rendelkezéseket tartalmazza. Ebből kifolyólag Udvarhelymegye központi választmánya f. hó 18-ikán délelőtt 10 órakor ülést tart.

Öltáregyleti estély. A székeludvarhelyi r. kath. hitközség f. hó 16-án, szombaton, a Budapest-szálló nagytermében, az öltár-egylet pénztára javára estélyt rendez, a következő műsorral: 1. „Tavas ébredése”, előkép. 2. A miniszterelnök bálja.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta Almási Tihamér. Személyek: Kovács, városi tanácsnok Szemlér Ferencz, Lotti, neje Schiller Irma, Elíz, leányuk Nosz Ilonka, Tollagi, hírlapíró Burger Arthur, házmaster Major Lajos, 1-ső, 2-ik hordár * * *. 3. *Szelleműs hölgy*. Vigjáték 1 felvonásban. Irta Berczik Árpád. Személyek: Jónó Pálffy Aladár, Bella Szobotka Kata, Szellőssy Ilma Molnár Margit. 4. „*A kereszt apothéosisa*“, előkép. Az előképekben szerepelnek: Dr. Vass Lajosné, Pálffy Aladárné, Kovácsy Jenőné, Szobotka Kata, Voith Mariska, Demény Mariska és Irén, Ferenczy Margit, Bartos Teréz, Szabó Boriska és Erzs, Gotthárd Juliska, Daróczy Ninuska, Fülöp Erzs, Dobai Etelka, Ferenczy Margitka. A szüdarabokat Noss Gusztáv, az előképeket *Petrányi* Miklós rendezte. Kezdeté pont 1/8 órákor. Helyárak: oldalszék és 2. eldör 3 korona, 3-6-ik sor 2 kor., többi ülőhelyek 1.60 kor., Pálholy 8 kor., állóhely 1 kor., diák-jegy 40 fill., karzati ülőhely 1 kor., karzati állóhely 40 fill. Felülvezetéseket köszönettel fogad és nyilvánosan nyugtáz a rendezőség. Jegyek előre válthatók Székely Dénes könyvkereskedésében.

Városi közgyűlés. Székelyudvarhely város képviselőtestülete 5-ikén délelőtt *Gotthárd* János polgármester elnöklésével rövid negyed órási rendkívüli közgyűlést tartott, melyen Nagy János imént megválasztott városi állatorvos letette hivatalos esküjét.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatósághoz dr. Szabó Gyula lőcsei pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárrá; Kis Hermann segésvári pénzügyi irodatisztot pénzügyi irodavezetővé nevezte ki.

A sorozás. Vármegyénkben az idei fősorozás folyó hó 1-én vette kezdetét. Legelőször az *udvarhelyi* szolgabírói járás legénysége állott elé. A sorozó-bizottság következőleg alakult meg: polgári elnök: dr. *Damokos* Andor alispán, helyettese *Ádám* Albert főjegyző; polgári orvos dr. *Lengyel* József vármegyei főorvos; a járás részéről dr. *Demeter* Lőrincz főszolgabíró és *Szabó* Nándor szolgabíró; a közös hadsereg részéről *Freyberger* Miksa őrnagy, dr. *Anka* Aurél ezredorvos, *Schott* Nándor főhadnagy; a honvédség részéről: lovag *Pittoni* Lajos őrnagy, dr. *Lukács* Gyula ezredorvos és *Szabó* Gyula hadnagy. Az udvarhelyi járásból előállott 732 állítás-köteles, ebből besoroztatott a hadsereg és honvédség utonciztatókba 254, a póttartalékba 28 egyén, a mi elég kedvező eredmény. A járási sorozás befejezése után, 7-ikén *Székelyudvarhely* városnál tartott meg a sorozás, amidőn a város részéről *Gálffy* Endre főjegyző volt jelen. Itt felhíva volt 126 egyén, előállott 71, ebből besoroztatott 30 egyén. A *keresztúri* járásban tegnap, szombaton kezdődött meg a sorozás és tart egész héten.

Meghalt egy jó fiu. Szép márczius reggel erőt ébreszt, reményt kelt; a halál övét angyalai, hogy nem tudnak ilyenkor pihenni. Ha hervadt falevelek hullanak a faról, szállingoznak a légben, talán lelkünk is jobban megbékül az elmúlás gondolatával. De mikor a tavasz kezdetén vagyunk, a mikor egy tehetséges, élete tavaszán levő fiatal életéről van szó, — ilyenkor az élet és halál kapui között óriási nagy kellené, hogy legyen a távolság... Dr. *Solymossy* Lajos áll. főreáliskolai igazgatót folyó hó 6-án a lehető legnagyobb sorscsapás sújtotta; 3 heti súlyos betegség után Lulu; kiváló tehetségű s a legszebb reményekre jogosító VIII. osztályos fia elhunyt. A gyász érte egyuttal az egész intézetet és ennek ifjúságát is, a melynek ő disze, büszkesége, személténye volt. Valóban megrendítő az életnek ily tragikuma. Egy életpálya, mely előtt a legszebb jövőnek perspektívája nyílt meg, váratlanul és hirtelenül ketté török. Egy 18 éves ifju, a ki a legteljesebb ambícióval tör a célja felé, kidől a nemesen törekvők sorából, még mielőtt az élet küzdő porondjára kilépett volna. Egy csapásra vége a jövőről szőtt ábrándjainak, vége a szülői részéről oly jogosan táplált reményeknek. Az elhunyt ritka tehetséggel volt megáldva s korát meghaladó tudással bírt. Mig mások ily fiatal korban még az élet nyújtotta köznapis kedvtelésekben és szórakozásokban lelik örömlüket, addig Lulu elméje már az emberiség legmagasabb problémáin töprengedett; mig mások ily korban csak az iskolai feladatok elvégzésében merítik ki tudásvágyukat, addig ő ambíciója a filozófia mélységei és nemzeti geniuszunk legmagasabb alkotásai felé vonzották őszinteszertűleg. Az ő költői tehetsége is már-már bontogatni kezdé szárnyait. Mig

másoknak lelki vonásai ily korban még csak körvonalaikban mutatkoznak, addig ő mára már egységes jellemképp alakultak ki. Mindennek vége; minden, de minden megsemmisült. Egy, még csak teljes virágjában levő élet a nirvánába süllyedt, mielőtt gyümölcseé érlelődött volna gazdag tartalma. Szegény Lulu! szegény szülők. Téged siratunk; veletek gyászolunk. Fájlaljuk korai kimúlását; osztozunk mély fájdalomtokban... A temetés folyó hó 7-én délután 3 órákor ment végbe a város közönségének óriási részvéte mellett. Az igazgatói irodában felállított ravatal mellett *Biró* Sándor vallástanár mondott megható imát. A sirnál *Vajda* Ferencz ev. ref. lelkész szép beszéde után *Radó* Simon tanár, mint osztályfőnök búcsúztatta az elhunytat az intézet, a tanárkar nevében; *Noss* Gusztáv tanár méltatta az *Eötvös* József Önképzőkörben kifejtett munkásságát, az volt tehetsége, tudása, termékeny fantáziája, melegen érző szíve, erős agya meggyilkázásainak legszebb tere; végül *Eritz* László VIII. oszt. tanuló a szorosan vett tanulótársai nevében mondott búcsút a körükből távozott felejtethetetlen jó barátának. Minden beszédén végig rezdült a meghatottság meleg hangja. Befejezésül a főreáliskola énekkara megható gyászdalt énekelt *Dobó* Zoltán tanár vezetése mellett... Sirbantja felett ott lobog az óvének soha meg nem szűnő szeretetének lángja, ott virul az emlékezet, a kegyelet soha el nem hervadó virága! A közszereketben álló ifju ravatalára a következő koszorukat helyezték el: 1. Kedves Lulunak szeretettel a real tanárnék. 2. Lulunak Boldi. 3. Főreáliskola ifjusága hű társának. 4. Szeretett elnökének az önképzőkör. 5. Kedves barátunknak a VIII.ik osztály. 6. Feledhetetlen barátunknak az ev. ref. kollegium ifjusága. 7. Kedves Lulunak nagytata. 8. A szerető unokatestvérnek Urbányiné. 9. Lulunak Szabó András és Irénke. 10. Szeretettel őzi emlékedet Irma. 11. Az éle keresztfiamnak Lajos. 12. Drága unokámnak kolozsvári nagymamája. 13. Kedves Lulunak Józsi bácsi. 14. A főreáliskola tanárkara az intézet büszkeségének. 15. Kedves Lulunak Ilka néni és Dénes bácsi. 16. Nagymama és Roza néni kedves Lulujoknak. 17. Erzs néni és Feri bácsi Lulunak. 18. Feledhetetlen szeretett öcsének Lilla néni és Boldizsár. 19. A szerető és szeretett Lulunak a Tompa család. 20. Mami, Api és testvéreid Lulunak. 21. Solymossy család Lajosnak. (N.)

Protestáns estély. A helybeli ev. ref. egyházköztség ma, márcz. 10-én, d. u. 5 órákor, az ev. ref. kollegium torna-csarnokában tartja ezen szezonban utolsó egyházi estélyét, melyre a rendezők a következő érdekes programot állították össze: 1. A gyülekezet éneke: Te benned bízunk XC. zsolt. 2. Szavalt *Ferenczy* Margit. 3. Felolvas *Nosz* Gusztáv, áll. főreál. isk. tanár. 4. Énekel *Bartos* Teréz, bármünionon kíséri *Paul* Sándor. 5. Szavalt Nagy Elek. 6. Hegedű-quartette, előadják *Varga* Ferencz, *Schmidt* Károly, *Kovács* Jenő, *Keresztes* Károly. 7. Zárzó. 8. Ének: Áld meg Ur Isten... Az estélyre a belépes ingyenes, kegyes adományok a leányiskolai szegény gyermekek felségelésére szívesen fogadtatnak. Rendezők: *Bartha* Iluska, *Szobotka* Kata.

A Ferenczrendi atyák estélye. A husvéti ünnepek alkalmával a ferenczrendiek temploma új orgonája költségeinek fedezésére Dr. *Válcsik* Ferencz fővédnöksége alatt egy nagyszabású, gazdag és változatos műsorral s előképekkel illusztrált estélyt fognak rendezni az atyák. A rendezőség, hogy az estély sikere és fénye a régi jó hírnévnek megfelelő legyen s amellyel élvezetet is nyújtson, mindent meg fog tenni. Mint értesülünk több idegenvárosi vendégszereplők előadásaiiban is gyönyörködhetünk a köztök egy előkelő és közismert írói ember fog felolvasást tartani. A programot közelebbről közölui fogjuk.

A Héjjasfalvi vásár, mely folyó hó 30-ikára van kitűzve, miniszteri rendelettel márczius 27-és 28-ikán tartatik meg.

A tavaszi vásár, a mult vasárnap állott be és pedig kedvező kilátások mellett. Sajnos a kilátások — részben a kedvezőtlen időjárás, részben a rendetlen vasúti összeköttetésért, minek következtében a reggeli vonatról számos marhakereskedő maradt Héjjasfalván, s ideje kiléven mérve, másnapra már nem jöhettek fel — alaposan befagytak. Felhajtás elég nagy volt, s rég nem lehetett annyi hizott ökröt játni mint a vásáron, s az átíráások száma mégis alig 150-et tezen ki. A kirakó vásár, mely 6-ikán, szerdán volt, óriási közönséget gyűjtött össze a városba, minek folytán a kereslet úgy a kereskedésekben, mint a sátrokban jó volt.

A polgári önképzőkör ez idényben utolsó fillérestélyét holnap, e hó 11-én az egyet nagyteremben rendezti, következő műsorral: 1. Szaválnak: *Horváth* József és *Hermann* Endre. 2. Énekel: *Májer* Margit. 3. Monologot ad elő: *Lásár* Gabi. 4. Melodráma, előadja: *Flórián* Margit. 5. Zárbeszéd az egyet elnöke által. A fillérestély rendezői: *Tamás* Ilonka, *Tamás* Veronka, *Kosztandi* Béni és *Gábor* Gyula.

A Szabad Lyceum legközelebbi előadása a m. kir. állami főreáliskola természettudományi előadó teremben f. hó 21-én tartatik meg. Ez alkalommal *Amberboy* József p. ü. számvizsgáló „*Financiális viszonyainkról*“ tart előadást.

Halálozás. Idős *Sándor* Pálné szül. *Demeter* Juliánna életének 57-ik, házasságának 28-ik évében elhunyt. Temetése ma délután 4 órákor lesz a Br. Orbán Balázs-utcai lakásáról. Lelkéért az engesztelő szent mise holnap, f. hó 11-én d. e. 8 órákor tartatik meg a szombathelyi róm. kath. templomban. Az elhunytat férje *Sándor* Pál és nagy kiterjedésű rokonság gyászolja.

Tűz. Ismét tűzvész volt a Bethlen-utczában s azon bajjósátnak, amit mult számunk első cikkében kifejezésre juttattunk, hogy t. i. tűzbiztonságunk teljesen el van banyagolva, szomorú beigazolást nyert a hogy a tűz nem vált végzetessé, azt a jó istenek kívül senki másnak, mint egy-két derék polgártársunknak, kik a vész pillanataban erőmegfeszítéssel a szomszédos zsindeyes házat megtudták a lángnyelvek és a hőség ellen oltalmazni, nem köszönniük. Tehát újra nem az utcai kutak és nem a tűzoltóság volt az, mely kellő erővel, kellő időben megjelent a vész helyén. A tűz péntekre virradólag mindjárt éjjel után ütött ki a Bethlen-utczai özv. Szakács Imréné udvarán levő csűrű és istálló, mely a Bethlen- és Vár-utca sarkán levő *Farczady*-féle emeletes kőház mellett két utca frontját foglalja el. A hatalmas faalkotmány pár perczczel a tűz keletkezése után teljes egészében tűzben állott s így a szomszédok csak az udvaron levő lakóház megmenetése gondoltak, valamint a *Farczady*-ház tűzfalán levő nyílásokat védték. Teljes szélcsend volt, s így fáradtságukat siker koronázta. A tűzoltóság a tűz kitörése után úgy jó ötnegyed órára jelent meg egyik fecskendőjével a helyszínen, s azt fel is szerelte a Jézus kútjához. A felszerelésével mikor készen volt csakhamar konstatálták, hogy a szivattyu nem jó, nem működik, mikor ezzel egy felóra alatt tisztába jöttek és segítettek rajta, akkor meg azt kellett konstatálni, hogy a kutban nincsen elég víz, s így a szivattyu újra nem működhetik. Ekkor leszerelték az egészet, s mentek vizet keresni, mit *Keszler* polgártársunk udvarán meg is találtak. Így aztán a tűz keletkezése után másfél órával viz is volt, a fecskendő is működött, de lángoló gerendáknál és már lokalizált tűzön kívül nem volt mit oltani. Szóval a tűzoltó-egylet, a vezetőség minden jóakaratu igyekezete dacára is, csődött mondott. A kár egy pár ezer korona, mi biztosítva volt.

Az ipari munkások szabad lyceuma. E ciklusban az utolsó előadást mult vasárnap d. u. 22 óra hallgató jelenlétében „*Régi rómaiak politikai élete*“ czimvel *Major* Lajos róm. kath. főgimnáziumi tanár tartotta. A nagy figyelemmel hallgatott, érdekes előadást a dalárda fűszerezte két kurucz dallal és *Fogarasy* Árpád szép szavallatával, ki Balla Miklósnak „*Kossuth*“ cz. határos költeményét adta elő. Végül pedig *Solymossy* Endre biz. elnök mondott köszönetet az előadónak és fejezte ki elismerését szavallónak. Befejezésül vázolta azon teendőket és irányzatot, melyet városunk iparpolgársága a saját érdekébe kell kövessen az önképzését illetőleg s ismertette a lyceumi előadások várható szép eredményét. Buzdító beszéde végén bezárta a hatodik ciklus előadásainak sorozatát.

Közbirtokossági közgyűlés. Székelyudvarhely város közbirtokossága, mint jeleztük, rendes közgyűlést f. hó 10-ikén délután 2 órákor *Hlatky* Miklós elnöklete mellett tartja meg.

Czéllövés a középiskolákban. Az erdélyi róm. kath. status tanárainak Csíksomlyon megtartott kongresszusán dr. *Balló* István főgimnáziumi tanár felolvasást tartott a czéllövés szükségéről. A kongresszus a felolvasott javaslatokat elfogadta s ennek alapján az igazgató-tanács felkérte a honvédelmi minisztert, hogy a czéllövés megkezdését a puskák és a szükséges kellékek ajándékozásával tegye lehetővé. A honvédelmi miniszter az erdélyi róm. kath. status 7 főgimnáziumának (brassói, csíksomlyói,

Védjegy:
Kék mezőben két lúcs.

Legmegbízhatóbb gyártmány!

A
SCHLOSSER-GERMAIN & Co
COGNAC

DISTILLERIE FRANCAISE MODÈLE
PROMONTOR.

Kizárólagos elárúsítás Márk Testvéreknél.

Kivánatra próba mintatüveg.

Saját termésű borok

Külön minőségben kaphatók Rizling, Muskat ottonel, Sauvignon blanc és Oporló fajokban, mérsékelt áron 100 litertől fölfelé

Caspari Frigyesnél
Medgyes, Nagyküküllőmegye.

Árlejtési hirdetmény.

Bögöz község egy újonnan építendő község házára pályázatot hirdet, kikiáltási ár a költségvetésileg megállapított 14.685 k. 13 fillér.

A ház megépítésének biztosítása céljából a folyó évi márczius 25 napjának d. e. 9 órájára a jelenlegi község iroda helyiségében zártajánlati verseny tárgyalás hirdettetik.

Versenyezni ohajtók felhívtnak, hogy ajánlataikat egy koronás bélyeggel ellátva a kitűzött napon d. e. 9 óráig 5% bányapénzzel ellátva, esetleg elfogadható óvadék képes papírral felszerelve alolirt előjáróság, vagy a körjegyzőhöz anynyival inkább küldjék be, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek; szintén nem fogadtatnak el a bányapénzzel el nem látott ajánlatok.

Terv, költségvetés és az árlejtési feltételek a körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Bögöz, 1907. febr. 20-án.

Hegyi Zsigmond Fekete Ferencz
körjegyző. k. főbíró.

A m. kir. szőlőtelepeken termelt

és a budafoki m. kir. pinczemeszteri tanfolyam által kezelt a m. kir. földművelésügyi miniszter támogatásával létesített borértékesítési osztályából a

magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetségének székelyudvarhelyi fiókjánál

(Kossuth Lajos-utca 27. szám alatt)
ugy palack, mint hordó

BOROK

legolcsóbban kaphatók.

Megrendelésre bármely faj palack borok hozathatók. — Vételnél hordóért literenkint 13 fillér letét adandó. Hordók 3 hónapon belül sértetlen, tiszta állapotban a székelyudvarhelyi pinczébezi szállítást levonva, a felszámított áron visszavételnek.

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyár bizományi raktára.

Épület-üvegezés!

Kérem

olvassa

el!

Van szerencsém a nagyérdemű közönég figyelmét felhívni a mai kor igényeinek megfelelőleg berendezett kereskedésemre, hol

porcellán, üveg, díszműruk, gyermekjátékok, névnapl és menyegzői ajándék tárgyak és még számtalan sok összehalmozott szép áru

jelentőktelen olcsó árak mellett lesznek kiszolgálva. Fűszerosztályomban — melyet a legnagyobb áldozatok mellett, a legmodernebbül rendeztem be és a mely tisztaság és rend tekintetében is minden versenyt kizár. — minden fűszer-cikkben nagy raktárt tartok, melyeket a legolcsóbb árak mellett árulok.

A legjobb kávék, rizsek, lisztek, a legjobb minőségű rumok és likörök, teák és szalon-csukorkák, teásütemények nagy raktára

Szentpétery Gergely,
Székelyudvarhelyi.

Utazó kofferok!

Szalon petróleum!

Boros-, Borszéki-, Hászoni-Víz raktár.

Budapest

az egyetlen

független

ellenzéki

nagy napilap

„AZ UJSÁG”

Előfizelési árak:

Egész évre	28 kror.
Fél évre	14 „
Negyedévre	7 „
Egy hónapra	2 „ 40 fill.

Megrendelési cím: **AZ UJSÁG** kiadóhivatala
Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító

TEMESVÁR

Mag-, Növény-, Rózsa- és
Fa-Nagytenyészetek.

(Művelési terület 94 hold.)

VILÁGKIVITEL!

A legjobb magvak kerti és mezői veteményezésre

(Műhle magjai jószágban elérhetők, de ebben feloldozhatatlanok.)

A legnemesebb gyümölcs-, dísz és sorfák

(Műhle fái többször átültetettek, jól iskoláztak, mindenütt jól és biztonságban gyarapodnak.)

A legszebb fenyőfélék, díszcserjék, rózsák stb.

(Műhle tájvelői mind teljességgel, dísz- és díszcserjék, valamint rózsák a legzebb virágok.)

Postacsomagok magvakkal 5 k. felüli értékben bárholva bérmentve küldetnek.

Műhle kertészeti kézikönyvei dilettánsok számára a legjobbak, megrendelésekhez ingyen csatoltatnak.

Dusan illusztrált főirjegyzék — páratlan a maga nemében — kíváncsiakra bárkinek ingyen és bérmentve megküldetnek

Hol vásároljunk

megbízhatóbb magvakat?

A birneves Erfurti

vetemény és virágmagvak

megérkeztek ez időnyre.

Ajánljuk a legmegbízhatóbb csiraképes vetemény magvakat a legnagyobb választékban; ugyisintén a legnemesebb faj virágmagvakat, a melyekből ez időn sok különleges újdonság fajokat szereztünk be, különösen nyári és téli ibolyák (violák), őszirózsák, verbenák és szegfűfajokat. — Minden fajta gazdasági magvakat a legjutányosabb napi árak mellett számíttunk. Árjegyzékek e bő folyamán szélküldetnek.

Márk Testvérek

Székelyudvarhelyen,

Kaposzta Braunschweigi, téli fehér, óriás nagy, rövid torzsájú, lapos, besavanytásra a legjobb faj.